

Cilj trajnostnega razvoja 7 – Cenovno dostopna in čista energija

Vsem zagotoviti dostop do cenovno sprejemljivih, zanesljivih, trajnostnih in sodobnih virov energije

Energija je ključnega pomena pri večini izzivov in priložnosti, s katerim se danes sooča svet. Naj bo to vprašanje delovnih mest, varnosti, podnebnih sprememb, proizvodnje hrane ali naraščajočih prihodkov – dostop do energije je ključen. Trajnostna energija je priložnost – spreminja življenja, gospodarstva in planet.

Dejstva današnjega sveta:

- Eden izmed petih prebivalcev sveta nima dostopa do električne energije.
- 3 milijarde ljudi se pri kuhanju in gretju zanaša na les, premog, oglje ali živalske iztrebke.
- Človeška raba energije je glavni povzročitelj podnebnih sprememb in je »kriva« za okoli 60 odstotkov globalnih emisij toplogrednih plinov.

Cilji do leta 2030:

- zagotoviti univerzalen dostop do cenovno dosegljivih, zanesljivih in sodobnih energetske storitev;
- znatno povečati delež obnovljivih virov energije;
- podvojiti stopnjo energetske učinkovitosti;
- izboljšati mednarodno sodelovanje za omogočanje dostopa do razvoja in raziskav na področju čiste energije, kar vključuje obnovljive vire energije, energetske učinkovitost in čistejšo brezogljive tehnologije, ob spodbujanju investicij v energetske infrastrukture in v tehnologije čiste energije;

- razširiti infrastrukturo in nadgraditi tehnologijo za dobavo modernih in trajnostnih energetske storitev za vse v državah v razvoju, še posebej v skupini držav, ki jih označujejo kot »najmanj razvite države«, manjših otoških državah v razvoju ter in celinskih državah v razvoju, v skladu s programi podpore.

Zakaj je cilj pomemben, če pa imamo dostop do energije?

Prejšnje stoletje je zaznamovala raba fosilnih virov, kot so premog, nafta in plin. Kurjenje premoga je vir velikih količin toplogrednih plinov, ki povzročajo podnebne spremembe, s tem pa škodijo ljudem in okolju. To vpliva na vse, ne zgolj na peščico. Poleg tega raba energije po svetu strmo narašča. Zaradi strukturnih problemov, ki se kažejo v vseh podsistemih, od okoljskega do ekonomskega in družbenega, je na globalni ravni nujno potreben premik k okoljsko sprejemljivejšemu načinu proizvodnje in rabe energije. To pomeni doseganje energetske prihrankov, učinkovito rabo energije ter rabo obnovljivih virov.

Več kot 1,2 milijarde ljudi živi brez dostopa do električne energije. Večina med njimi živi v približno ducatu držav Afrike in Azije. Življenje brez električne energije pomeni, da ti ljudje težje zadostijo svojim osnovnim življenjskim potrebam in za to porabijo veliko svojega časa, ki bi ga lahko vložili drugam. Praktični problemi, ki iz tega izhajajo, pa so na primer, da zdravstvene ustanove ne morejo hraniti cepiva in drugih zdravil, ki so pomembna predvsem v zgodnjih letih razvoja, da otroci ne morejo delati šolskih nalog, ko se stemni, ter da se ljudje ne morejo ukvarjati z obrtjo ali voditi majhnih podjetij.

2,8 milijarde ljudi je pri zagotavljanju osnovnih energetske storitev, kot so kuhanje in ogrevanje, odvisnih od lesa, oglja, premoga in živalskih iztrebkov. Skupaj to povzroči kar 4 milijone prezgodnjih smrti letno zaradi onesnaženosti zraka v bivalnih prostorih.

Kaj pa lahko naredimo v Sloveniji? Pospešimo lahko prehod na dostopne, zanesljive in trajnostne energetske sisteme z investicijami v obnovljive vire energije, z dajanjem prednosti praksam, ki vključujejo učinkovito rabo energije, ter z razvojem, podpiranjem in uveljavljanjem čistih tehnologij in infrastrukture. To je del koncepta energetske tranzicije, ki se nanaša na strukturno raven. Ta vključuje infrastrukturo in (politične) odločitve, ki usmerjajo razvoj energetike v prihodnosti. Poleg državne ravni in strateške usmeritve države je potreben korak naprej tudi na drugih ravneh. Napredek lahko dosegamo in moramo dosegati tudi na lokalnem nivoju, z razvojem projektov in programov različnih velikosti. Tako si lahko podjetja z rabo tehnologij obnovljivih virov zagotovijo del energije za lastno uporabo. Potrebna je aktivacija posameznikov, lokalnih skupnosti ter raznih lokalnih iniciativ in organizacij. Potrebno se je zavedati, da lahko na lokalni ravni dodamo svoj pozitiven prispevek k globalnim premikom. Z raznimi projekti, ki so vezani na višanje energetske samozadostnosti – tako s takšnimi za zmanjševanje in učinkovitost rabe energije kot s takšnimi za izkoriščanje lokalnih obnovljivih virov energije – lahko zmanjšamo naš negativni vpliv na okolje. V tej smeri gredo projekti energetske sanacij stavb, zamenjave ogrevalnih sistemov, zamenjave energetske potratnih naprav z učinkovitimi, izgradnje daljinskega ogrevanja na biomaso, postavitve sončnih elektrarn ali manjših vetrnic, sistemov za termalno ogrevanje ali ogrevanje z geotermalno energijo in podobni projekti, pri čemer gre lahko za projekte v lasti posameznikov, združne projekte ali pa projekte, ki jih vodijo lokalne skupnosti. Poleg rabe energije za ogrevanje in električne energije je ključnega pomena tudi energija, ki jo porabimo za mobilnost. Na tem področju je smiselna raba javnega potniškega prometa,

Projekt Konzorcij NVO: *Z globalnim učenjem do globalnih ciljev!* Podpira [Ministrstvo za zunanje zadeve Republike Slovenije](#), koordinira pa ga [SLOGA](#), platforma za razvojno sodelovanje, humanitarno pomoč in globalno učenje.

Vsebinska gradiva ne predstavljata uradnega stališča Vlade Republike Slovenije.

kolesarjenja in hoje, deljenja prevozov in avtomobilov. Vse te aktivnosti bodo prispevale k našemu zmanjševanju emisij toplogrednih plinov.

Pripravilo: Focus, društvo za sonaraven razvoj

V projektu Konzorcij NVO: Z globalnim učenjem do globalnih ciljev!, ki bo trajal 17 mesecev, in ki ga financira Ministrstvo za zunanje zadeve, bomo organizacije med drugim izvedle delavnice globalnega učenja za otroke, učitelje in ravnatelje, organizirale nacionalno konferenco in motivacijski dan za učitelje, izdale promocijski letak in Priročnik o ciljih trajnostnega razvoja v povezavi z globalnim učenjem, izvajale bomo zagovorniške aktivnosti, izdale tematsko številko Slogopisa o globalnem učenju, mesečne novičnike za učitelje, izvedle Teden globalnega učenja v novembru 2016 in spletno ozaveščevalno kampanjo.

V konzorciju NVO smo združeni Humanitas, Zavod Global, Inštitut za afriške študije, Zavod Voluntariat, Kulturno izobraževalno društvo PINA, Mirovni inštitut, ADRA Slovenija, Umanotera, Focus, Društvo Amnesty International Slovenije, Društvo za Združene narode za Slovenijo, Človekoljubno društvo Up Jesenice in SLOGA, platforma za razvojno sodelovanje, humanitarno pomoč in globalno učenje.

Projekt Konzorcij NVO: Z globalnim učenjem do globalnih ciljev! Podpira [Ministrstvo za zunanje zadeve Republike Slovenije](#), koordinira pa ga [SLOGA](#), platforma za razvojno sodelovanje, humanitarno pomoč in globalno učenje.

Vsebina gradiv ne predstavlja uradnega stališča Vlade Republike Slovenije.